

Фондовіддача – величина виконаної роботи або наданих послуг у розрахунку на 1 гривню. Фондомісткість – показує витрати (нарахований знос) або запаси ресурсів (наявний обсяг на звітну дату) у розрахунку на 1 гривню виконаної роботи чи наданих послуг.

Зростання фондівіддачі – головний чинник економії коштів на розвиток основних засобів. Зіставлення темпів зміни цього показника за різними групами основних засобів дає можливість визначити напрями удосконалення їх структури [4].

Отже, ефективність діяльності будь-якого підприємства залежить від певних чинників. Останніми роками збільшилось значення речових факторів виробництва основних фондів. Основними проблемами є їхнє збереження, переоснащення для подальшої роботи на підприємстві. Збільшення обсягу виконаної роботи чи наданих послуг відбувається завдяки ефективному використанню основних фондів. Таким чином, проблема ефективності стає на перший план у процесі вивчення і дослідження роботи підприємств [3].

Список літератури: 1. Бенко, Сисюк Аналіз ефективності використання основних засобів у медичних установах [Електронний ресурс] – Режим доступу: econa.at.ua/Vypusk_8/p1/benko.pdf. 2. Бухоблік та аудит / Бухгалтерський облік у бюджетних установах - Михайлов М.Г. – Основні засоби [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.westudents.com.ua/glavy/6279-osnovn-zasobi.html> 3. Гереженко І.М., Томчук О.Ф. Вінницький національний аграрний університет, Україна «Аналітична оцінка ефективності використання основних засобів [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/14_NPRT_2011/Economics/6_86089.doc.htm. 4. Тарасюк Ю. В. Особливості аналізу використання основних засобів [Електронний ресурс] / Ю. В. Тарасюк // Режим доступу : <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/studconf/421.pdf>.

СІКЄТИНА Н.Г., асистент НТУ «ХПІ»

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

При діяльності вітчизняних підприємств за умов конкурентного середовища адаптація до швидких змін вимагає прийняття ефективних оперативних та перспективних управлінських рішень. Оскільки в процесі функціонування підприємства має місце відставання величин реально отриманих показників від бажаних, існує не тільки необхідність реагування на зміни зовнішнього середовища підприємства, а також їхнього передбачення.

Для передбачення можливих змін в діяльності підприємства розробляється їхній прогноз. Прогноз — це імовірне, аргументоване (тобто на підставі системи фактів і доказів) судження про стан об'єктів (процесів) в майбутньому або альтернативних шляхів і строків досягнення певних результатів. Забезпечення ефективного управління машинобудівним підприємством вимагає вміння передбачати його майбутній стан з урахуванням змін у середовищі, в якому підприємство функціонує, що сприяє завчасному попередженню прийняття не виважених управлінських рішень.

Так як кінцевим результатом діяльності підприємства можна вважати показник його економічної ефективності, виникає необхідність в прогнозуванні величини такого показника.

Отже, в умовах мінливого конкурентного середовища актуальним є оцінка економічної ефективності діяльності машинобудівного підприємства на основі розробки стратегії її прогнозування.

Для розробки прогнозів використовують метод екстраполяції тенденції по одному часовому ряду. Для апробації застосування методу прогнозування була використана інформація про ефективність використання ресурсів машинобудівного підприємства Харківської області за 2004-2013 рр. (табл. 1).

Коефіцієнт економічної ефективності розраховується як середньо геометрична величина середнього темпу зростання чотирьох складових: коефіцієнтів, що характеризують виробничу, комерційну діяльність; конкурентоспроможність продукції підприємства та ризик впливу мінливого конкурентного середовища.

Таблиця 1 – Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності діяльності підприємства Харківської області у 2004-2013 рр.

Рік	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності (Ke)	1	1,043	1,161	1,018	1,034	1,136	0,977	1,006	1,152	0,807

Нижче наведені формули екстраполяції тенденції показника на основі застосування аналітичних даних динамічного ряду.

$$\hat{y}_{n+1} = y_n + \overline{\Delta y} \times T, \quad (1)$$

$$\hat{y}_{n+T} = y_n \times \overline{k}_p^T \quad (2)$$

На основі залежностей (1-2) побудовано прогноз для величини коефіцієнта економічної ефективності діяльності підприємства. Використовуючи дані десяти років (базисний рік та наступні дев'ять років), розраховано середній абсолютний приріст $\overline{\Delta y}$:

$$\overline{\Delta y} = \frac{y_k - y_0}{k-1} = \frac{0,807 - 1,043}{10-1} = \frac{-0,236}{9} = -0,0262$$

та середньорічний коефіцієнт

$$\text{зростання } \overline{k}_p: (\overline{k}_p = \sqrt[k-1]{\frac{y_k}{y_1}} = \sqrt[10-1]{\frac{0,807}{1,043}} = \sqrt[9]{0,77} = 0,97)$$

Для оцінки надійності застосованого методу, використовується метод «прогноз екс-пост». Його сутність полягає в наступному: початкові дані поділяються на два періоди. За даними першого періоду, умовно прийнятого за «передісторію», будується рівняння (модель), на базі якої складається прогноз, результати якого потім порівнюються з фактичними даними. Такий підхід застосовується і для інших кількісних методів прогнозування.

На основі залежності (1) складено прогноз щодо значення коефіцієнту економічної ефективності діяльності підприємства на період $\frac{(k+1)}{n}$ (табл. 2).

Таблиця 2 – Оцінка якості прогнозу коефіцієнту економічної ефективності діяльності підприємства, складеного на основі середнього абсолютного приросту

Рік	Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності (K_e)	Прогнозне значення K_e , що розраховане за допомогою середнього абсолютного приросту	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
2004	1	$y_{k+1} = 0,807 + (-0,0262) \times 1 = 0,7808$	-0,2192	-0,2192
2005	1,043	$y_{k+2} = 0,807 + (-0,0262) \times 2 = 0,7546$	-0,2884	-0,2765
2006	1,161	$y_{k+3} = 0,807 + (-0,0262) \times 3 = 0,7284$	-0,4326	-0,3726
2007	1,018	$y_{k+4} = 0,807 + (-0,0262) \times 4 = 0,7022$	-0,3158	-0,3102
2008	1,034	$y_{k+5} = 0,807 + (-0,0262) \times 5 = 0,676$	-0,358	-0,3462
2009	1,136	$y_{k+6} = 0,807 + (-0,0262) \times 6 = 0,6498$	-0,4862	-0,428
2010	0,977	$y_{k+7} = 0,807 + (-0,0262) \times 7 = 0,6236$	-0,3534	-0,3617
2011	1,006	$y_{k+8} = 0,807 + (-0,0262) \times 8 = 0,5974$	-0,4086	-0,4062
2012	1,152	$y_{k+9} = 0,807 + (-0,0262) \times 9 = 0,5712$	-0,5808	-0,5042
2013	0,807	$y_{k+10} = 0,807 + (-0,0262) \times 10 = 0,545$	-0,262	-0,3247
Середнє значення	1,0334	0,6629	-0,3705	-0,3549

Складено прогноз щодо значення коефіцієнту економічної ефективності діяльності підприємства (Ke) на основі формули (2) табл.2; 3 та порівняно з фактичними даними.

Порівнюючи результати прогнозів, наведених у таблицях 2 та 3, можна зробити висновок про те, що використання середньорічного коефіцієнта зростання забезпечує більш високу точність прогнозу, про що свідчать відхилення за всі роки і в цілому.

Таблиця 3 – Оцінка якості прогнозу, складеного на основі середньорічного коефіцієнта зростання

Рік	Розрахунковий коефіцієнт економічної ефективності (Ke)	Прогнозне значення Ke , що розраховане за допомогою середньорічного коефіцієнту зростання	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
2004	1	$y_{k+1} = 0,807 \times (0,97)^1 = 0,78$	-0,22	-0,22
2005	1,043	$y_{k+2} = 0,807 \times (0,97)^2 = 0,7593$	-0,2837	- 0,27200384
2006	1,161	$y_{k+3} = 0,807 \times (0,97)^3 = 0,7365$	-0,4245	- 0,36563307
2007	1,018	$y_{k+4} = 0,807 \times (0,97)^4 = 0,7144$	-0,3036	- 0,29823183
2008	1,034	$y_{k+5} = 0,807 \times (0,97)^5 = 0,6929$	-0,3251	- 0,31441006
2009	1,136	$y_{k+6} = 0,807 \times (0,97)^6 = 0,6698$	-0,4662	- 0,41038732
2010	0,977	$y_{k+7} = 0,807 \times (0,97)^7 = 0,652$	-0,325	- 0,33265097
2011	1,006	$y_{k+8} = 0,807 \times (0,97)^8 = 0,6324$	-0,3736	- 0,37137177
2012	1,152	$y_{k+9} = 0,807 \times (0,97)^9 = 0,6112$	-0,5408	- 0,46944444
2013	0,807	$y_{k+10} = 0,807 \times (0,97)^{10} = 0,5929$	-0,2141	- 0,26530359
Середнє значення	1,0334	0,68414	-0,34766	- 0,33194369

Для складення прогнозу за межі наявних даних (на перспективу), розраховано середньорічний коефіцієнт зростання

на основі другого періоду: $\bar{k}_p = \sqrt[5]{\frac{0,807}{1,034}} = 0,93$. Отже, прогноз щодо значення коефіцієнту економічної ефективності діяльності підприємства на 2014-2018 роки у середньому складає 0,65 (відповідно 0,75; 0,7; 0,65; 0,60; 0,56).

Прогноз на 2014-2018 рр. складено з урахуванням зберігання тенденції, що склалася. Отже, на цей період прогнозується зниження значення коефіцієнта економічної ефективності у середньому на 35%.

Список літератури: 1. Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування і планування [Текст] : [Навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / Б.Є.Грабовецький ; Вінниц. держ. техн. ун-т. – К. : Центр навч. л-ри, 2003. – 187 с. 2. Басовский Л.Е. Прогнозирование и планирование в условиях рынка [Текст] : учеб. пособие / Л.Е.Басовский. – М. : ИНФРА-М, 2002. – 259 с. 3. Кононенко И. В. Компьютеризация управления развитием производственно-экономических систем [Текст] : сборник научных трудов / И.В.Кононенко ; Нац. техн. ун-т "Харьк. политехн. ин-т" . – Х. : НТУ "ХПИ", 2006. – 239 с.

ТОРОЙ ИЛКА, доктор екон.наук, університет м.Куопіо (Фінляндія)

ТОВАЖНЯНСЬКИЙ В.А., канд.екон.нак, доцент НТУ «ХПІ», Харків
МАЙСТРО Д.В., студентка НТУ «ХПІ», Харків

ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Дані фінансової звітності служать основними джерелами інформації для аналізу фінансового стану підприємства. Адже для того, щоб ухвалити рішення необхідно проаналізувати забезпеченість фінансовими ресурсами доцільність і ефективність їх розміщення і використання, платоспроможність підприємства, його фінансові взаємовідносини з партнерами. Оцінка цих показників, потрібна для ефективного управління фірмою. З їх допомогою керівники здійснюють планування, контроль, покращують і удосконалюють напрям своєї діяльності. Основною задачею роботи є вивчення складання, контролю і аналізу фінансової звітності ТОВ „Вланік”, розгляд внутрішніх і зовнішніх відносин господарського суб'єкта, виявлення його фінансового положення, платоспроможності і прибутковості. Метою даної роботи є проведення комплексу заходів щодо аналізу фінансового стану підприємства та прогнозування банкрутства. Для реалізації поставленої мети в бакалаврській роботі поставлені і зважуються наступні взаємозалежні задачі:

- 1) розглянути структуру оборотних коштів підприємства;
- 2) проаналізувати склад капіталу підприємства;
- 3) провести аналіз ліквідності і платоспроможності підприємства;